

❖ Општинско такмичење у изражајном читању ❖
Текст за ПРВИ разред основне школе

СЕСТРЕ

- И ово ће једног дана бити моја сестра! – објавила је Маша показујући на новорођенче у кревету.
- Па, она је већ твоја сестра – рекла јој је мама.
- А не, није... нећеш ми подвалити. Она је засад само беба и то ћелава, па не зна ни да прича, не зна ни да се игра... не зна ништа! Једном, кад све то буде знала... е, тада ће ми тек бити сестра.
- Аха... – рекла је мама умирено.
- А ја сам њој ВЕЋ сестра! – завршила је Маша и додала разочарано: - Само што она ни то још не зна!

*„Причај ми као синоћ“,
Весна Алексић*

✦ Општинско такмичење у изражајном читању ✦
Текст за ДРУГИ разред основне школе

ЖЕНСКИ КОЊ

Мирко је путовао с дедом кроз равницу. Радознало је пратио како из непрегледних поља с кукурузима израњају села и црквице, и како промичу куће, све сличне, и поређане у низу као коцкице шећера. Пред њиховим аутом склањала су се јата гусака, понеки трактор и залутали пси.

Било је преподне бистрог дана с округлим облачићима на небу.

- Станеш на тикву и видиш цео свет – рекао је деда.

А свет је био велик за Мирка. И тако узбудљив, жив и шарен.

У једном селу, заустави их свадба! Морали су да сачекају да са споредног пута, преко главног, прође колона фијакера са сватовима. Фијакере су вукли накинђурени свечано украшеним амовима, гиздави коњи с поткресаним реповима.

- Деда! Деда! Погледај, ово је женски коњ! – узвикнуо је Мирко.

- Како знаш?! – насмејао се деда.

- Па, како не бих знао?! Види колике он минђуше носи!

*„Причај ми као синоћ“,
Весна Алексић*

✦ Општинско такмичење у изражајном читању ✦
Текст за ТРЕЋИ разред основне школе

МЕСТО ЗА ЛЕПТИРА

Слетео лептир на велики зидни календар и не мрда.

- Склони ми се с празника! – рече календар.
- С каквог празника?! – изненади се лептир.
- Стао си на Дан заљубљених.
- Врло лепо – обрадова се лепокрилац. – Ја сам један заљубљени лептир.

Нажалост, био је то календар с људским, а не с лептирским празницима. Стога је лептир морао да прелети на други датум.

- Опет си ми стао на празник! – опомену га календар.
- Немогуће.
- Могуће, могуће. То је Дан цвећа.
- Одлично! – радосно рече лептир. – Сада сам на правом месту. На цветовима проводим највише времена.

Али календар је био неумољив. Ништа није вредело. Кад год би лептир слетео на неки датум, он би га терао говорећи да то није његов празник.

Тада је у собу ушао човек. Видело се да нешто тражи. Отварао је фиоке, плакар, комоде и све што је могло да се отвори. Кад се уморио од тражења, седе на столицу и рече очајно:

- Нигде је нема! Како ћу сад на прославу без лептир-машне?!

Чувши те речи, лептир залепрша крилима и слете му на кошуљу. Баш на место где се иначе ставља лептир-машна.

- Баш лепо! – рече човек задовољно. – Најзад сам спреман за свечаност.

Лептир је заиста дивно изгледао на тој кошуљи. И сваки празник био је његов...

*„Музика тражи уши“,
Дејан Алексић*

✦ Општинско такмичење у изражајном читању ✦
Текст за ЧЕТВРТИ разред основне школе

НАОПАКИ СУСРЕТ

У бистрој води плавог океана, сретеше се две рибе.

Једино их је разликовало то што су пливале у сасвим другачијем положају – једна окренута нагоре, друга надоле.

„Зашто пливаш наопачке?“, упита прва.

„Управо то сам ја хтела тебе да питам“, одговори друга зачуђено.

„Па ти пливаш наопачке, не ја! Да ли си болесна?“, брецну се прва.

„Гле ко ми каже! Каква дрскост! Наопако пливаш, наопако говориш“, узврати друга.

„Хеј, па ти си заиста у заблуди. Хајде, размисли! Шта се налази горе?“

„Звезде, на пример.“

„Хмм... Па звезде јесу горе. Или си схватила, или мислиш на морске звезде. Чиме су окружене те твоје звезде?“

„Песком и алгама.“

„Ха! Ето видиш! Па сви знају да су песак и алге доле!“

„Напротив! Погледај и сама! Небо је доле, песак и алге су горе. Тако је одувек било, и биће.“

Прва риба тешко уздахну. Неколико мехурића се устреми ка површини.

„Размисли сада пажљиво! Ево, мехурићи су отишли нагоре, ка небу. Је ли тако?“

„Мехурићи јесу отишли ка небу, тачније, пали су доле.“

„Па ти си сва наопака!“

„Мене толико не чуди то што ти не знаш шта је наопачке, више ме чуди то што се толико трудиш да и мене убедиш у твоју сулуду замисао!“

„У реду, само полако. Све се да научити. Размисли: Где живе те твоје звезде?“

„На песку.“

„Одлично. Умеју ли оне да пливају горе-доле?“

„Не умеју.“

„Ето видиш! Да умеју, оне би се понекад одвојиле од тог песка. Испливале би мало горе, да протегну пипке. Али, не умеју, па целог живота остају доле, на песку, чак кад отегну пипке...“

„Оне не умеју да роне, и зато су увек горе, на пешчаном своду.“

„Ма ти си безнадежан случај! Никада нећеш схватити шта је горе а шта доле.“

„Ти то не схваташ, а мени се ругаш!“

„Одустајем. Пливај наопачке док не умреш, глупава рибетино!“

„Наравно да хоћу! Када ми се то и деси, винућу се горе, у висине! А ти ћеш, тврдиш, када отпливаш своје – пасти доле! Која од нас две онда, верује у погрешне ствари?“

Урош Петровић

(из књиге „Српске приче за децу“, Слободан Ж. Марковић и Мирко С. Марковић)

✦ Општинско такмичење у изражајном читању ✦
Текст за ПЕТИ разред основне школе

КАДА СЕ ЛЕПТИР ПРОБУДИ

И у сну и на јави девојчица је чезнула да лети. Лете птице и мушице, лете облаци и пахуљице, па и понека риба и жаба лете. Што она не би летела?

Девојчица леже у кревет и само што склопи очи учини јој се да лети. „Како лети? Куда лети?“ зачуди се. „За лет су потребна крила, а она није ни врабац ни маслчак на ветру!“ Девојчица се подругљиво насмеја самој себи и, наједном, чу нечији глас како јој наређује:

- Погледај се у огледалу! Шта видиш?

- Лептира! – одврати девојчица осећајући како јој низ кичму миле грашке зноја, кад се онај исти глас изнова јави:

- Јеси ли сигурна?

Девојчица се трже, загледа у огледало и тихо врисну. Из огледала ју је пажљиво посматрала непозната девојчица са златним лептиром на рамену. Левом или десном? Није имала кад да одреди, питајући се ко је та девојчица и откуда јој лептир на рамену?

- То ћеш сазнати кад се пробудиш! – рече непознати као да чита њену мисао.

- Када се лептир пробуди!

- Ко? Ја или лептир? – девојчица осети како јој преко лица прелази нека лагана сенка и отвори очи.

У зрацима сунца који су продирали кроз зелени застор ораховог лишћа, стварајући титраву зелену сенку на прозору, она угледа огромног златног лептира како нестаје у грању.

„Ко ли ме у огледалу чека?“ упита се не смогавши снаге и храбрости да се погледа у огледало, па поново затвори очи и утону у сан.

Да ли је у сну опет летела, касније није могла да се сети. Па и што би? Када се пробуди, знаће...

*„Дечак који је тражио срећу ”,
Гроздана Олујић*

❖ Општинско такмичење у изражајном читању ❖
Текст за ШЕСТИ разред основне школе

ДЕЧАЦИ ИЗ БИБЛИОТЕКЕ

Ма, каква је ово глупост од наслова? Шта ће дечаци у библиотеци?! Добро, може и то, али само ако су уштогљени или њањави. Ако нису, нека играју кликера, лопте, нека праве праћке, пентрају се по дрвећу, науче да пљуцкају кроз зубе, нека размењују сличице и видео-игрице... Ето, то је за дечаке, а библиотеке су за девојчице, за размажене принцезе, за стидљиве свезналице, за...

Хеј, стани... Није ваљда да ми верујеш?

Ух, шта сам направио! Хтео сам само мало да се нашалим, а сад морам да те убеђујем у супротно. У ствари, не да те убеђујем, него да ти објашњавам. Ето запетљанције...

Библиотеке? Права места за све, па тако и за дечаке. Него шта! У њима је гомила књига пуних пустоловина, несташлука, тајних знакова... И чудесних реченица које ти помажу да привучеш на себе пажњу особе коју... Добро, добро, нећемо сад о томе.

Уосталом, знам за неке дечаке који готово да и не излазе из библиотеке. Има међу њима и оних који су у међувремену одрасли, оженили се, добили децу, па чак и унуке, а све то и све друго лепо и важно у животу – догодило им се између одлазака у библиотеку и боравка у њој.

Не верујеш?

Кад брбљам глупости поверујеш из прве, а када се осмелим да говорим истину, загледаш ми реченицу сумњичаво...

Дечаци из библиотеке имају имена као и сви други дечаци: Градимир, Драгомир, Благоје, Милоје, Ратко, Мирко, Божидар... По томе они нису посебни. Посебни су по нечем другом. Ако у библиотеци потражиш некога од њих, могло би се десити да ти библиотекарка, уз осмех, пружи – књигу са полице.

Понекад се дечаци из библиотеке претворе у књиге.

Верујеш?

*„Овако је то било“,
Бранко Стевановић*

✦ Општинско такмичење у изражајном читању ✦
Текст за СЕДМИ разред основне школе

МАРВИЊАК

Ливаде покошене. Сунце је цар света.

Завичај уме да буде бескрајан – поља, њиве, шуме, небеса.

Одједном, мравињак!

Брежуљак на ливади, при дну ретке травке, по врху изукрштане сламчице, једне још имају златну боју, друге су посивеле, треће потамнеле – зависно од тога кад су их мрави довукли овамо. Хрпа семења, зрна, труња од коре, лишћа, класја. Мувље крило, нога паука.

По свему томе – мрави. Много мрва – мравињак.

Мали, црни, светлуцави. Божја створења.

Сваки својим послом, својим путем, или оним заједничким путима, са дна мравињака, па кроз траву – журе у поље. Пењу се у своју кулу, мимоилазе једни друге, носе – сваки свој терет.

Дотакох штапом врх мравиљака.

Наста пометња, узбуна, јурњава.

Неколико мрва закахи се за врх штапа. „Откуд им храброст?“, помислих.

Прошарах штапом по површини, да их још једном поплашим и узнемирим. Тек тада се разбеснеше. Наста паника.

Заријем штап у меку хрпу, па га искренем – указаше се њихова јаја, ходници, тајна спремишта.

Угледах како стотине сићушних створења јуриша на мене: већ ми се пењу уз патике и прелазе на голе ноге.

Мада сам једном патиком могао да згазим стотину мрва, баких штап и побегох. Трчао сам, трупкајући ногама о ливаду да попадају мрави који су ме „напали“ – јер напао сам ја њих, разорио им кућу, земљу, државу.

Од свега тога кајање ништа није могло да поправи.

Колико времена су они – и колико њих! – градили све оно што је мој штап за трен... Гле, још га држим у руци! Бацим га – као да је шугав... као да је он крив... Кад би сад неко, већи, мене, овим штапом...

Негде после подне, док сам седео под крушком, угледах у трави неколико мрва – приближавају ми се. Помислих – да су то они које сам уништавао: гоне ме! Побегох.

Сутрадан, опет, опазих да ме прате.

И кад сам, после толико година, дошао у завичај, сетих се да ме сигурно потомци оних мрва још траже.

И сад бежим од њих.

*„Онога лета”,
Драган Лакићевић*

✦ Општинско такмичење у изражајном читању ✦
Текст за ОСМИ разред основне школе

ЋИРИЛИЦА

На падинама планине Улудаг, у хладу пред манастиром, на омањој, грубо тесаној клупи седе два младића. Априлско поподне доноси пријатан поветарац са запада, од града Брусе. Обојица с великом пажњом проучавају садржину два дуга листа хартије на којима је текст исписан крупним правилним словима.

- Јеси ли обишао оца Методија, Клименте? – пита млађи.

- Јесам, заспао је, изгледа.

- Занимљиву нам је причу испричао. Ваљало би да то једном забележимо.

Старији још неколико тренутака посматра лист пред собом замишљено, а онда каже:

- Чини ми се да је глагољица помало тешка за обичан народ. Било би добро, Науме, да смислимо нешто једноставније. Овај искриви главу у страну, као да се чуди и радује истовремено.

- Хоћеш рећи да урадимо нешто попут Ћирила и Методија?

- Зашто да не и ми смо браћа.

У том тренутку уз стрму, планинску стазу, долази човечуљак на малом, сивом магарету. Наизглед помало љутит, вади из пртљага књигу и пружа је браћи.

- У случају да то озбиљно мислите, саветујем да проучите и бугарско писмо. Народ га већ користи.

Климент обрадовано прихвати дар.

- Треба да има мање знакова, тако ће бити једноставније.

Наум, држећи руке на леђима, поче да шета укруг размишљајући.

- Како ћемо назвати то наше писмо? – упита попут некога ко је већ написао књигу и сад брине о наслову.

- Смислићемо већ – умирује га Климент.

- А, не – упоран је млађи брат. – Не почињемо без имена.

Климент протрља браду, што је чинио увек кад важну одлуку треба донети брзо.

- Назваћемо је по нашем великом претходнику Ћирилу. Зваће се ћирилица!

Први пут у његовом дугом животу, Либријаново лице зрачило је срећом.

- У том случају рачунајте на мене. Донећу вам још много нових књига – рече весело, ухвати магаре за улар и већ следећег трена обојица кренуше према Бруси.

*„Ћирило и Методије-творци прве словенске азбуке“,
Слободан Станишић*